

طب

امام صادق و امام رضا علیهما السلام

www.ketab.ir

گردآورنده: یوسف احمدی

گردآورنده:

احمدی، یوسف

طب امام صادق و امام رضا علیهما السلام/ گردآورنده

یوسف احمدی. - تم: ارمغان یوسف، ۱۳۹۰.

۱۶۰ ص.

ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۸۵۹۰-۳۴-۰

۲۶۰۰۰ ریال:

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. ۱۵۹-۱۶۰؛ همچنین بصورت زیر نویس

۱. پزشکی اسلامی. ۲. پزشکی اسلامی - احادیث. الف. جعفر بن محمد (ع) امام ششم، ۸۰-۱۴۸ ق. طب

الصادق. ب. علی بن موسی (ع)، امام هشتم، ۱۵۳-۲۰۳ ق. طب الرضا (ع). ج. عنوان.

۶۱۰/۹۱۷۶

ط ۲ الف ۳ / R۱۲۷/۵

آدرس: قم، خیابان ارم، پاساژ قدس، طبقه آخر، پلاک ۱۶۸
تلفن: ۷۸۳۳۴۹۵-۸۸۱۷۷۷۵ همراه: ۰۹۱۲۱۵۳۳۶۲۷

نام کتاب	طب امام صادق و امام رضا علیه السلام
تألیف	یوسف احمدی
ناشر	ارمغان یوسف
چاپ	ولیعصر (عج)
صحافی	محمد امین
تیراژ	۵۰۰۰
نوبت چاپ	اول ۱۳۹۰
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۸۵۹۰-۳۴-۰
صفحه آرایي	گرافیک جوانه
بهاء	۲۶۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۸	چند نکته‌ی بهداشتی
۱۹	فصل اول
۱۹	رساله‌ی پزشکی
۱۹	امام رضا علیه‌السلام
۱۹	قسمت اول
۲۱	قسمت دوم
۲۳	فصل‌های چهارگانه
۲۳	خصوصیت هر یک از ماه‌های رومی
۲۳	ماه آذار

۲۴	 ماه نیسان
۲۴	 ماه ایاز
۲۴	 ماه حزیران
۲۵	 ماه تموز
۲۵	 ماه آب
۲۶	 ماه ایلول
۲۶	 ماه تشرین اول
۲۷	 ماه تشرین دوم
۲۷	 ماه کانون اول
۲۷	 ماه کانون دوم
۲۸	 ماه شباط
۲۸	 حلال ترین شراب
۳۰	 چهار طبیعت
۳۲	 مسواک زدن
۳۴	 چهار دوره ی زندگی
۳۴	 کودکی، اولین دوران
۳۴	 جوانی، دومین دوران
۳۴	 جا افتادگی، سومین دوران
۳۵	 کهولت، چهارمین دوران
۳۶	 حجامت
۴۱	 پرهیز از خوردن غذاهای مرکب
۴۳	 حمام کردن
۴۵	 بهداشت همگانی
۴۸	 دهان پاکیزه
۴۹	 بهداشت مسافر
۵۰	 مسئله ی هم بستری و آداب آن
۵۲	 آخرین توصیه
۵۴	 دردها و درمان آن

۵۴	 سردرد
۵۴	 زکام
۵۵	 ضعیف شدن چشم
۵۵	 لگه‌ی داخل چشم
۵۶	 شکم درد
۵۶	 اسهال
۵۶	 قرقر شکم
۵۷	 بادهای دردناک در بدن
۵۷	 ضعف عمومی بدن
۵۷	 تب نوبه
۵۸	 اسهال همراه درد
۵۸	 لگه‌های بدن
۵۹	 زیادی بلغم
۵۹	 مسدود شدن بول
۵۹	 ضعیف بودن منی
۶۰	 رفع ضعف قوه‌ی باه
۶۰	 خاصیت‌های برخی سبزی‌ها و میوه‌ها در بیان امام صادق علیه السلام
۶۰	 سیر
۶۰	 پیاز
۶۱	 ترب
۶۱	 هویج
۶۱	 بادمجان
۶۲	 کدو
۶۲	 انگور
۶۲	 سیب
۶۳	 انار
۶۳	 به
۶۴	 انجیر

۶۴	خرما.....
۶۵	کاهو.....
۶۵	کاسنی.....
۶۵	امام جعفر صادق علیه السلام و طبیب هندی.....
۷۱	تعداد استخوان‌های بدن انسان.....
۷۲	گردش خون در بدن انسان.....
۷۳	دیندن و اندیشیدن.....
۷۵	میکروب و انتقال بیماری.....
۷۵	حدیث اهل‌بیت.....
۸۵	طب و طبیب در منظر امام جعفر صادق علیه السلام
۸۷	روایت‌های دیگر حضرت علیه السلام
۸۸	سخنان امام جعفر صادق علیه السلام درباره‌ی طب روحی.....
۸۹	برخی از درمان‌های روحی و معالجه‌های نفسانی.....
۸۹	۱. خشم (غضب).....
۸۹	۲. دروغ.....
۹۰	۳. حسد.....
۹۰	۴. تکبر.....
۹۱	۵. خلف وعده.....
۹۱	طمع زیاد (حرص).....
۹۲	۷. جدل و خودنمایی.....
۹۳	نکته‌های پزشکی در سخنان.....
۹۳	امام صادق و امام رضا علیهما السلام.....
۹۳	برای هر دردی دواپی است.....
۹۴	دارو و درمان لازم است.....
۹۴	خداوند تنها شفا دهنده است.....
۹۴	احساس مسئولیت.....
۹۵	امین بودن قابله.....
۹۵	درمان با وجود احتمال مرگ.....

۹۷		معالجه توسط جنس مخالف در هنگام ضرورت
۹۷		عدم درمان با داروی حرام
۱۰۰		پرهیز از دارو در هنگام سلامتی
۱۰۱		مسیر تن درستی
۱۰۲		عوامل شادابی
۱۰۵		پیزی زودرس
۱۰۵		فرسوده شدن بدن
۱۰۶		بوی خوش
۱۰۷		پوشیدن کفش
۱۰۸		آب‌های تلخ و گوگرددار
۱۰۹		بزرگ‌ترین گرفتاری‌ها
۱۰۹		حکمت‌های نهفته در بیماری‌ها
۱۱۱		بیماری عاملی برای تادیب
۱۱۱		بیماری کفاره‌ی گناهان
۱۱۲		پاداش
۱۱۲		پاداش دوران تن‌درستی
۱۱۴		پنهان داشتن بیماری
۱۱۵		شکیبایی و سپاسگزاری
۱۱۶		دعا به هنگام بیماری
۱۱۶		سودمندترین برای قلب
۱۱۷		روشنی قلب
۱۱۷		اهمیت شام خوردن
۱۱۸		استحکام عقل
۱۱۸		حافظه‌ی قوی
۱۱۹		آفرینش انسان
۱۱۹		درمان جذام
۱۲۰		درمان خارش
۱۲۰		درمان درد پهلوی

۱۲۰	درمان تب
۱۲۱	درمان سردرد
۱۲۱	درمان زکام
۱۲۱	درمان درد چشم
۱۲۲	درمان درد خاصره
۱۲۲	درمان درد شکم
۱۲۳	درمان کمردرد
۱۲۳	درمان سرفه
۱۲۴	درمان بوی دهان
۱۲۴	درمان درد قولنج
۱۲۴	درمان درد مفاصل
۱۲۵	درمان ترش کردن
۱۲۵	درمان روئیدن مو در چشم
۱۲۵	درمان آماله یا گلودرد
۱۲۶	درمان مثانه
۱۲۶	درمان درد ناف
۱۲۶	درمان درد ساق پا
۱۲۷	درمان گزیدگی مار و عقرب
۱۲۷	درمان با حجامت
۱۲۷	تصفیه شدن خون
۱۲۸	درمان بواسیر
۱۲۸	استحکام دندانها
۱۲۸	آداب خوردن طعام
۱۲۹	ادرار شتر
۱۲۹	نان
۱۳۰	روغن زیتون
۱۳۱	تخم مرغ
۱۳۱	پنیر

۱۳۲		حلیم
۱۳۲		سرکه
۱۳۳		شیر
۱۳۳		شکر
۱۳۳		عسل
۱۳۴		تره
۱۳۴		چغندر
۱۳۵		باقلا
۱۳۵		خیار
۱۳۵		ریحان
۱۳۶		شلغم
۱۳۶		گل‌ابی
۱۳۶		کشمش
۱۳۶		کیاب
۱۳۶		پیاز
۱۳۷		انار
۱۳۸		انار
۱۳۸		سیب
۱۳۹		بادمجان
۶۳		به
۱۴۰		برنج
۱۴۰		پیه
۱۴۱		جو
۱۴۱		عدس
۱۴۲		ماش
۱۴۲		لوبیا
۱۴۲		آویشن
۱۴۳		حقنه

۱۴۳		حنّا
۱۴۳		پنیرا
۱۴۴		نسنا
۱۴۴		سرمه
۱۴۴		بالنگ
۱۴۴		خوفه
۱۴۴		پوست کندن میوه
۱۴۵		خوردن دو میوه در دو دست
۱۴۵		سبزی
۱۴۵		خاک
۱۴۵		گلاب
۱۴۶		به
۱۴۶		مویز
۱۴۷		کرفس
۱۴۷		عدس
۱۴۷		نخود
۱۴۷		بادمجان
۱۴۸		آلو
۱۴۸		سویق
۱۴۹		قارچ
۱۵۰		کاسنی
۱۵۰		ترنج
۱۵۰		سرکه
۱۵۱		چغندر
۱۵۱		تره
۱۵۱		گفتن اذان
۱۵۲		درمان غش
۱۵۲		جذام

۱۵۲	 تخم مرغ
۱۵۳	 درمان زکام
۱۵۳	 سل
۱۵۴	 حمام
۱۵۴	 سردرد
۱۵۵	 بیماری
۱۵۵	 ترنج
۱۵۵	 مشک
۱۵۶	 درمان بیماری‌ها
۱۵۷	 کتاب‌نامه

www.ketab.ir

ائمه معصومین علیهم السلام به تمیزی و سلامتی جسم بسیار توجه می کردند و مصرف کردن مال را در این راه اسراف و زیاده روی نمی دانستند. امام صادق علیه السلام می فرمایند: آنچه برای سلامتی بدن مصرف شود اسراف نیست، من گاهی از مغز استخوان و روغن زیتون برای شستن بدن خود استفاده می کنم. اسراف در چیزهایی است که به بدن ضرر برساند.^۱ حضرت علی علیه السلام می فرمایند: لذت زندگی با سلامتی به دست می آید.

شست و شوی بدن در اسلام اهمیت دارد و بعضی از کارها مانند: وضو و غسل که از سنت های اسلام به شمار می روند همراه پاکیزگی و سلامتی هستند.

امام باقر علیه السلام برای خود حمام خصوصی داشتند. ایشان قبل از حمام چیزی می خوردند و هنگامی که از حمام بیرون می آمدند سر خود را با عمامه می بستند و با این کار از سردرد جلوگیری می کردند.^۲ بهداشت مو و از بین بردن موهای زائد از جمله مواردی است که به سلامتی بدن می انجامد.

رسول خدا صلی الله علیه و آله می فرمایند: هر کس سرش را با سدر بشوید خداوند وسوسه ی شیطان را از او دور می کند، چنین کسی گناه نمی کند و اگر کسی گناه نکند وارد بهشت می شود.

۱. بحار الانوار، ج ۲، ص ۳۰۳.

۲. بحار، ج ۷۳، ص ۷۹.

امام باقر علیه فرمودند: از بین بردن موهای زائد، دید چشم را افزایش می‌دهد و عضلات را قوی می‌کند.^۱

بنابراین امور بهداشتی قسمتی از دین اسلام است که با رعایت کردن و انجام دادن آن‌ها انسان به خدا نزدیک می‌شود.

امام رضا علیه قبل از غذا خوردن دست و صورت خود را می‌شستند و با حوله صورت خود را خشک می‌کردند.^۲

تمام پیشوایان معصوم علیه به بهداشت و پاکیزگی توجه فراوان داشتند و عقیده داشتند که لذت زندگی با سلامتی و تندرستی به دست می‌آید.

آن‌ها حتی در سفر نیز این موارد را رعایت می‌کردند و دیگران را نیز به این کارها توصیه می‌فرمودند.

ما شیعیان نیز که پیرو آن بزرگواران هستیم باید بدن خود اهمیت قائل شویم و در راه تندرستی و سلامتی خود بکوشیم.

انسان باید در تغذیه نیز نکات بهداشتی را رعایت کند و چنانچه به این موضوع اهمیت ندهد، ممکن است به بیماری‌های گوناگون دچار شود و در این صورت زندگی او تلخ خواهد گشت.

تمام امامان معصوم علیه و رسول خدا ﷺ هنگام غذا خوردن آداب و رسومی را رعایت می‌کردند که اگر کسی آن‌ها را رعایت کند و پیرو ائمه

۱. وسائل الشیعه، ج ۱، ص ۴۱۴.

۲. المحاسن، ص ۴۲۹.

علیه السلام و رسول خدا ﷺ باشد، هیچ گاه با مریضی و ناراحتی های جسمی روبه رو نخواهد شد.

یکی از مواردی که آنان در زندگی خود به آن پای بند بودند این بود که تا وقتی گرسنه نمی شدند لب به غذا نمی زدند و نیز هنگامی که هنوز گرسنه بودند، دست از غذا می کشیدند؛ زیرا آنان فرموده اند که پر خوری باعث بیماری می شود. از طرفی بیماری ها و ناراحتی های جسمی به طور معمول رابطه ی مستقیمی با تغذیه و پر خوری دارد؛ بنابراین پرهیز از زیاده خوردن موجب سلامتی و تندرستی انسان می گردد. یکی دیگر از این موارد این بود که آنان غذای داغ را نمی خوردند و هیچ گاه به غذا نمی دمیدند.

گفتنی است که همه ی نعمت های خداوند پاکیزه و لذیذ هستند و اگر انسان به طور صحیح از آن ها استفاده کند مطمئناً در بهداشت و سلامتی تن و روان او تأثیر خواهد گذاشت.

مردی از اصحاب رسول خدا ﷺ برای حضرت غذایی آورد و آن حضرت میل کردند، سپس فرمودند: این غذا بسیار لذیذ بود، آن را از چه درست کرده ای؟ مرد گفت: از آرد گندم، روغن و عسل.

بنابراین در امور تغذیه و خوردنی ها و آشامیدنی ها باید نکات بهداشتی را رعایت کرد؛ زیرا در غیر این صورت برای انسان خطر دارد؛ چه بسا انسان را به بیماری هایی دچار سازد که زندگی شیرین او رو به تلخی گراید.

معصومین علیهم السلام نیز این نکات را رعایت می کردند که از جمله ی آن کارها می توان: به غذا خوردن هنگام گرسنگی، پرهیز از پر خوری، پرهیز از خوردن غذای داغ، خوردن غذای حلال و... اشاره کرد. آنان حتی به وضع ظاهری شان رسیدگی می کردند و سعی می کردند همیشه آراسته و خوش بو باشند.

گفتنی است که تمام این کارها برای جسم انسان مفید است؛ اما روح انسان نیز به تقویت و غذا نیاز دارد، باید مواظب روح خود نیز باشیم تا دچار بیماری های گوناگون نگردد که مشکلات روح بزرگ تر از مشکلات جسم است. ان شاء الله در کتب بعدی به درمان روح از نظر ائمه معصومین علیهم السلام و رسول خدا صلی الله علیه و آله خواهیم پرداخت.

چند نکته ی بهداشتی

۱. امام رضا علیه السلام پس از صرف غذا به پشت می خوابیدند.
۲. حضرت علی علیه السلام با یک نفس آب نمی خوردند بلکه آب را در سه نوبت می نوشیدند.
۳. رسول خدا صلی الله علیه و آله به حجامت امر فرمودند؛ زیرا گاهی خون به جوشش می افتد و انسان را می کشد.
۴. رسول خدا صلی الله علیه و آله به موهایشان شانه می زدند؛ چرا که وبا را از بین می برد.
۵. ائمه همیشه به وضع ظاهری خود می رسیدند؛ چرا که خداوند انسان منظم و زیبا را دوست دارد.